

BARAJDAN HÖYÜK KAÇIRMACA

Diyarbakır'da kurtarma kazılarının yürütüldüğü Gre Filla Höyüğü, baraj suları altında kalacak. Tarihi M.Ö. 9300'e uzanan höyükte, 2 binin üzerinde buluntuya ulaşıldı.

Sayfa 6

YENİDEN İNŞA EDİLEN ROMA KENTİ

Sayfa 10

ADIM ADIM ARKEOLOJİ

Yüzey araştırması arkeolojik araştırmaların ilk halkasını oluşturur. "Adım adım" gerçekleştirilen bu alan araştırması, bölgenin tarihine dair temel bilgiler sunar.

Sayfa 12

YARIM KALMIŞ HİKÂYELER

Hitit Dönemi'ne ait olan Yesemek Heykel Atölyesi, hangi kentler için üretim yapıyordu? Neden bu kadar çok heykel üretilmiş ve burada yarım bırakılmıştı?

Sayfa 26

ISSN 2792-095X

9 772792 095007

Milliyet ARKEOLOJİ

Sayı: 19 | Yıl: 2

TARİH / ÖREN YERİ / MÜZE / GEZİ

MEDENİYETLER KÖPRÜSÜ

Eski Yunancada "geçit, köprü" anlamına gelen "Zeugma", yalnızca mozaikleriyle ünlü bir kent değil, kendisi de bir kültür mozaığıydı. Büyük İskender'in komutanı I. Seleukos tarafından Fırat'ın iki yanında iki ayrı kent olarak kurulan Zeugma, Tigran Krallığı, Kommagene ve Roma'dan derin izler taşıyor.

İNSANLIĞIN ORTAK MİRASI

Kültür varlıkları sınır aşan bir değere sahiptir. Bu evrensel zenginliklerin korunması için karşılıklı yardımlaşmalar uluslararası sözleşmelerle düzenlenmiş, Zeugma'da da bu kapsamda yurt dışından üniversitelerin katılımıyla kurtarma kazıları yürütülmüştür

Dr. Av. Muhammed Hardalaç

"Kültürel miras nedir?" diye sorduğumuzda, herkes kendine göre bir tanımlama yapabilir. Ben kültürel mirası; insanlığın tarih boyunca biriktirdiği taşınır, taşınmaz, su altında kalmış, doğal, fiziki ya da sözlü olan tüm değerlerin korunarak bugüne ve geleceğe aktarılan hazineleri olarak ifade ediyorum.

1972 tarihli Dünya Kültür ve Doğal Mirası Koruma Hakkındaki UNESCO Konvansiyonu'nda miras; "geçmişten gelen, bugün birlikte yaşadığımız ve gelecek nesillere aktardığımız kalıt" şeklinde tanımlanıyor. Kültürel miras ise "tarihi ve yapılaşmış çevreyi oluşturan anıtlar, mimari değeri olan yapı grupları ve alanlar" olarak ifade ediliyor.

Ülkemizdeki tarihi zenginlikleri saymak kolay olmasa gerek. Bilindiği üzere Anadolu çok sayıda uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Coğrafi olarak dünyanın en şanslı noktalarından biri olan ülkemizde çeşitli uygarlıkların yaşadığı antik kentler bulunuyor. Antik kentler, binlerce yıl öncesinden günümüze kadar ulaşan tarihi, kültürel kalıntı ve yerlerdir. Bu yapıların, dönemin ruhunu anlatan tarihin en güzel kalıntıları olduklarını söyleyebiliriz.

Bu antik kentlerden biri de Gaziantep'teki Zeugma. Zeugma'da ilk kazı, 1987 yılında gerçekleştirilmiştir. Birecik Barajı'nın yapımı sebebiyle Zeugma'da kurtarma kazılarının yürütülmesi için bütün üniversitelere çağrıda bulunulmuş, 1993 yılında West Avustralya Üniversitesi ve 1995'te de Fransa'daki Nantes Üniversitesi bu çağrıya cevap vermiştir.

Kurtarma kazısı çalışmalarına hız verilerek 1999 ve 2000 yıllarında "A

Bölgesi"nde hiç ara vermeden çalışılmıştır. Bu çalışmalarda; Mars heykeli, 3 bin 700 sikke, bin metrekare mozaik, 150 metrekare fresk, 100 bin mühür baskısı, 12 villa, hamam, arşiv binası ve taşınabilir kültür varlıkları bulunmuştur. Sular yükselirken yapılan bu kurtarma kazılarında ele geçen mozaikler, freskler, mimari parçalar ve benzeri tüm buluntular, çizimleri yapıp belgelendikten sonra, su altında kalmaktan kurtararak Gaziantep Müzesi'ne taşınmıştır.

Uluslararası yardımlaşma

Belirtmek gerekir ki her ne kadar bu geçmiş bizim topraklarımızda bulunsa da tüm insanlığın ortak mirası olarak kabul edilmiştir. Bu gibi karşılıklı yardımlaşmalar uluslararası sözleşmelerde açıkça düzenlenmiştir. "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi Madde 12: Karşılıklı Teknik ve Bilimsel Yardımlaşma" başlığı altında şu

düzenlemeye yer verilmiştir:

"Taraflar:

1. Arkeolojik miras ile ilgili konularda deneyim ve uzman değişimi suretiyle karşılıklı teknik ve bilimsel yardımlaşmada bulunmayı,

2. İlgili ulusal mevzuatları ya da taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde sürekli eğitim alanı da dâhil olmak üzere, arkeolojik mirasın korunması konusunda uzman değişimini kolaylaştırmayı taahhüt ederler."

Bir milletin kültürel zenginliğinin sadece o millet için değil, aynı zamanda insanlık için önemli olması sebebiyle geçmiş gün yüzüne çıkarmak ve bu konuda karşılıklı taleplere cevap verebilmek son derece değerlidir.

Kültürel mirasımızın bir parçasını oluşturan birçok antik kent Anadolu topraklarında ziyaretçilerini beklemektedir ■

